

Tutkijan tiedot -työryhmän 2. kokous 10.12.2019

Aika: ti 10.12.2019 klo 9:33-11:33

Paikka: nh. Kalevala (opetus- ja kulttuuriministeriö, Meritullinkatu 10)

Etäyhteys: <https://cscfi.zoom.us/j/949615895>

Läsnä/Kutsutut:

- Jukka Haapamäki, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
- Viivi Aumanen, erityisasiantuntija, Jyväskylän yliopisto, **etäyhteydellä**
- Leena Huiku, tietoasiantuntija, Aalto-yliopisto **ESTE**
- Marja Kokko, johtava tietoasiantuntija, Tampereen yliopisto
- Erika Lilja, kehittämisasiantuntija, Turun yliopisto
- Susanna Näreaho, erityisasiantuntija, Metropolia
- Hanna-Mari Puuska, kehityspäällikkö, CSC
- Janne Pölönen, suunnittelupäällikkö, Tieteellisten seurain valtuuskunta **ESTE**
- Markku Roinila, tietoasiantuntija, Helsingin yliopisto **ESTE**
→ **varahenkilö Aija Kaitera**, Helsingin yliopisto
- Tommi Suominen, tietoarkkitehti, CSC (sihteeri)
- Tuomas Vienola, suunnittelija, Itä-Suomen yliopisto **ESTE**
- Marjut Vuorinen, kehittämisspäällikkö, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Vierailijat:

- Joonas Nikkanen, CSC

MUISTIO

1. Kokouksen avaus, ja työjärjestyksen hyväksyminen

Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin työjärjestys.

2. Edellisen kokouksen muistio [Liite 1](#)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Tilannekatsaus [Liite 2](#)

- a. Tutkimustietovarantoa koskevan erillislain valmistelu (Haapamäki esitteli)

- *K: Miksi tehdään lailla eikä esityksellä?*
 - *Asiasta keskusteltu jo kaksi vuotta, molemmille kannoille on perusteita, juridinen pohja on melko epäselvä, mahdollista tehdä lainsäädäntönä, mutta pyrkimys on selkeyttää käytäntöjä. Laki ei tule velvoittavaksi, vaan mahdollistavaksi. Pyritään kirjoittamaan mahdollisimman avoimesti, jottei tarpeettomasti rajoitetaisi toimintaa.*
- *On paljon aineistoja joita voitaisiin jakaa, mutta lainsäädäntö ei mahdollista sitä. Esim. ei voida jakaa yliopiston sisällä olevalle tutkimusryhmällä avoimen rajapinnan kautta, koska pääsyä ei olisi mahdollista riittävästi rajoittaa.*
- *Suostumus on laissa tarkoitus määritellä; mitä tietoja TTV:ssä näytetään ja voidaan välittää eteenpäin, mutta tiedot voidaan tuoda TTV:hen ilman suostumusta, jotta suostumus voidaan kohdistetusti antaa.*

- b. Tekninen toteutus (Puuska esitteli)

- Keskusteltiin ORCID-tunnistautumisen ongelmista, mm. feikkitutkijat
 - *Muutamia poikkeustapauksia, joissa tutkija ottanut nimiinsä muiden julkaisuja (julkaisupalkkiot)*
 - *Suuri osa virheistä esim. kirjaston tekemiä virheellisiä henkilön tunnituksia*
 - *Tutkimuseettisessä joitakin julkaisuväärinkäytöksiä käsiteltävinä.*
 - *Jos tietoisia väärinkäytöksiä vähän, kannattaako järjestelmää rakentaa sen varaan, vai siltä pohjalta, että tutkijat toimivat oikein?*

- *Julkaisut ovat hyvin ilmoitettuja ja pitävät hyvin paikkansa. Sen sijaan tutkijatiedot eivät validoituja.*
- *Kompetenssien kuvaaminen: joitakin ylilyönnejä, mutta yleensä sosiaalinen kontrolli toimii.*
- *Jos tiedot tulevat korkeakoulun järjestelmästä, mahdollisuus kuratoida tietoja. ORCID hankala, kun korkeakoulu ei ole osallinen.*
- *Miten yhdistellään kotiorganisaatioista ja ORCIDista tulevat tiedot?*
 - *Tutkija voi valita, kumpi näytetään?*
- *Onko kotiorganisaatiosta tuleva tutkijan tieto parempi kuin ORCIDista?*
 - *Jatketaan keskustelua seuraavan kokouksen ORCID-siirtodemon esittelyn hteydessä*

c. Tutkijahaastattelut (Puuska esitteli)

- *Neljä haastattelua tehty, mm. Turussa ja Aallossa, sovittuna 6 lisää*

d. Tutkijan tietojen kerääminen organisaatioissa –kysely (Puuska esitteli)

- *PUREssa tutkija ei pysty valitsemaan yksittäisen kentän julkaisuutta, vain pelkästään koko profiilin. Järjestelmätasolla voidaan valita mitä kenttiä näytetään.*
- *Converis: Voi valita tietojen julkisuuden myös tietokokonaisuuksittain.*
- *HR-järjestelmä lähteenä, jolloin tutkintojen ja koulutusten kirjaukset kirjavia*
- *HR:ssä kuitenkin vain työsopimuksen tekohetken tutkinto, ei välttämättä päivity myöhemmin. Kaikissa yliopistoissa tutkintotietoja ei saa tuoda opintotietojärjestelmästä.*
- *HY: CRISissä tutkijalle annettu mahdollisuus profiloitua haluamallaan tavalla ja kirjata tutkintotiedot itse.*

4. Tutkijan tiedot tutkimustietovarannossa - tietosisällön työstäminen Liite 3

a. Tutkijan profiili –tietosisältö

- *Tutkijalla saattaa olla tiedot monessa CRISissä (organisaatiossa)*
- *Tutkimusala/tieteenala*
 - *HY: Tutkimusalat eivät käytössä, sen sijaan käytetään tieteenaloja ja vapaata kuvausta*
 - *HY: Tieteenalaluokkien sisäisiä luokitteluja sisäisessä käytössä, ja niistä järjestelmätason mäppäys Tilastokeskuksen luokitteluun, jotta esim. pedagogia mäppäytyy aina yhtenäisesti/samaan Tilastokeskuksen kategoriaan (esim ei uskontotiedettä, löytyy vain teologia)*
 - *Ongelmana "kaatoluokat", kuten "muu tieteenala"*
 - *Ihmiset eivät tunnista itseään tieteenalaluokituksesta, jolloin sisältö kirjavoituu*
 - *Tutkimusaloja ei tarvita erikseen.*
- *Affiliaatio*
 - *Työsuhteen päättymisen ja alkaminen ei olennaista, samalla nimikkeellä voi olla useita työsuhteita*
 - *alkamispäivämäärä ilmoitetaan silloin, kun nimike vaihtuu*
 - *HR-järjestelmässä sopimuksen tekopäivämäärä, ei aloituspäivämäärä.*
 - *UTU/HY: Dosentuurit tuodaan nykyään HR:ään*
 - *Kouluttajat tohtorihjelmassa: Ohjaajat/jotka ei työsuhteessa- HR:ään*
 - *Korjaus: Lisätään tutkimuksen kuvaus (puuttui liitteen 3 taulukosta).*

b. Tutkijan tiedot –tietomalli

- *Koulutukset*
 - *Erotetaan koulutuksissa "tutkinnot" ja "muu koulutus" (vastaavat ovat ORCIDissa Education & Qualifications)*
 - *"Pätevyudet" ei tässä toimiva, sillä viittaa ammatillisiin pätevyyksiin (esim. opettajan)*
 - *ammatilliset pätevyudet (kerätään tutkijan antamalla lomakkeella/UTU)*
- *Affiliaatio:*
 - *Muutetaan: rooli -> affiliaation tyyppi*

- = esim. vieraileva tutkija, vieraileva professori, harjoittelija, opiskelija, dosentti
- Selvitetään yliopistoissa, minkätyyppisiä affiliaatiotyyppejä on olemassa
- Tehtävänimikkeet
 - Noudattavat yleensä koodistoa opetus- ja tutkimushenkilöstön kohdalla.
 - Kuitenkin muun henkilöstön kohdalla voi olla muita nimikkeitä, esim. TY:n/HY:n koko (julkaiseva) henkilöstö on CRISissä.
 - Lisäksi ORCIDissa ei ole käytössä tehtävänimikkeille koodistoa, joten oltava mahdollisuus ottaa mukaan myös ei-koodiston mukaisia nimikkeitä.
 - Yhteen tehtävään voi olla kaksi nimikettä: yhteentoimiva geneerinen nimike (standardit) ja toinen tarkentava sisäinen nimike
 - TY: HR:stä tulee nimike CRISIin, on olemassa kaksitasoinen kategorisointi, kaikki nimikkeet kuuluvat johonkin ryhmään.
 - AMK: Nimikkeissä kuntasektorin historia näkyy vielä, on paljon esim. suunnittelijoita.
 - Tietomalliin koodiston mukainen tehtävänimike sekä muu tehtävänimike
- Julkaisujen linkittäminen
 - Jos henkilö on linkannut julkaisunsa omassa CRISissä, ei pitäisi joutua uudelleen tekemään TTV:ssä.
 - Voisiko tieto tutkijan itseensä linkkaamista julkaisuista tulla CRISin kautta? VIRTA ja CRIS sisältävät "lähdejärjestelmän tunnisteet", ja nämä julkaisutunnisteet voidaan todennäköisesti siirtää myös tutkijan tietojen mukana.
- Tunnisteet
 - CRISeissä myös muita tunnisteita, esim. ScopusID, ResearcherID
- Tutkimusryhmät
 - Esim. HY: HR:stä ei tule tutkimusryhmiä, ryhmät luodaan PUREen, voi kuulua moneen tutkimusryhmään.
 - Tutkijoiden tarpeista lähtöisin on tutkimuksen rakenteita, jotka eivät ole virallisia organisaatorakenteita.
 - Tutkimusyhteisö voi olla ryhmä tai muu ja se saattaa olla pysyvämpää tietoa kuin hallinnolliset yksiköt
 - Esim. HY: Kestävyystieteen instituutti (HELSUS), ei ole yksikkö (7 tiedekunnan yhteinen), mahdollisesti ei ole kustannuspaikkaa.
 - Lisätään tietomalliin uusi taulu "Tutkimusyhteisö", joka voi liittyä henkilöön, laitokseen ja organisaatioon.

a) Meriitit-tietomalli

ei ehditty käsitellä, siirretään seuraavaan kokoukseen

5. Muut asiat

Ei ehditty käsitellä.

6. Seuraava kokous

a. Sovitaan seuraavan kokouksen ajankohta

20.1., 22.1. tai 23.1. lähetetään Doodle. Ensi kerralla 3h kokous.

b. Ehdotus seuraavassa kokouksessa käsiteltävistä asioista

Ei käsitelty

7. PJ päätti kokouksen 11:32